

DÜNYA SAĞLIK ASAMBLESİ

49 uncu DÜNYA SAĞLIK ASAMBLESİNDE

İLAÇLA İLGİLİ TARTIŞMALAR *

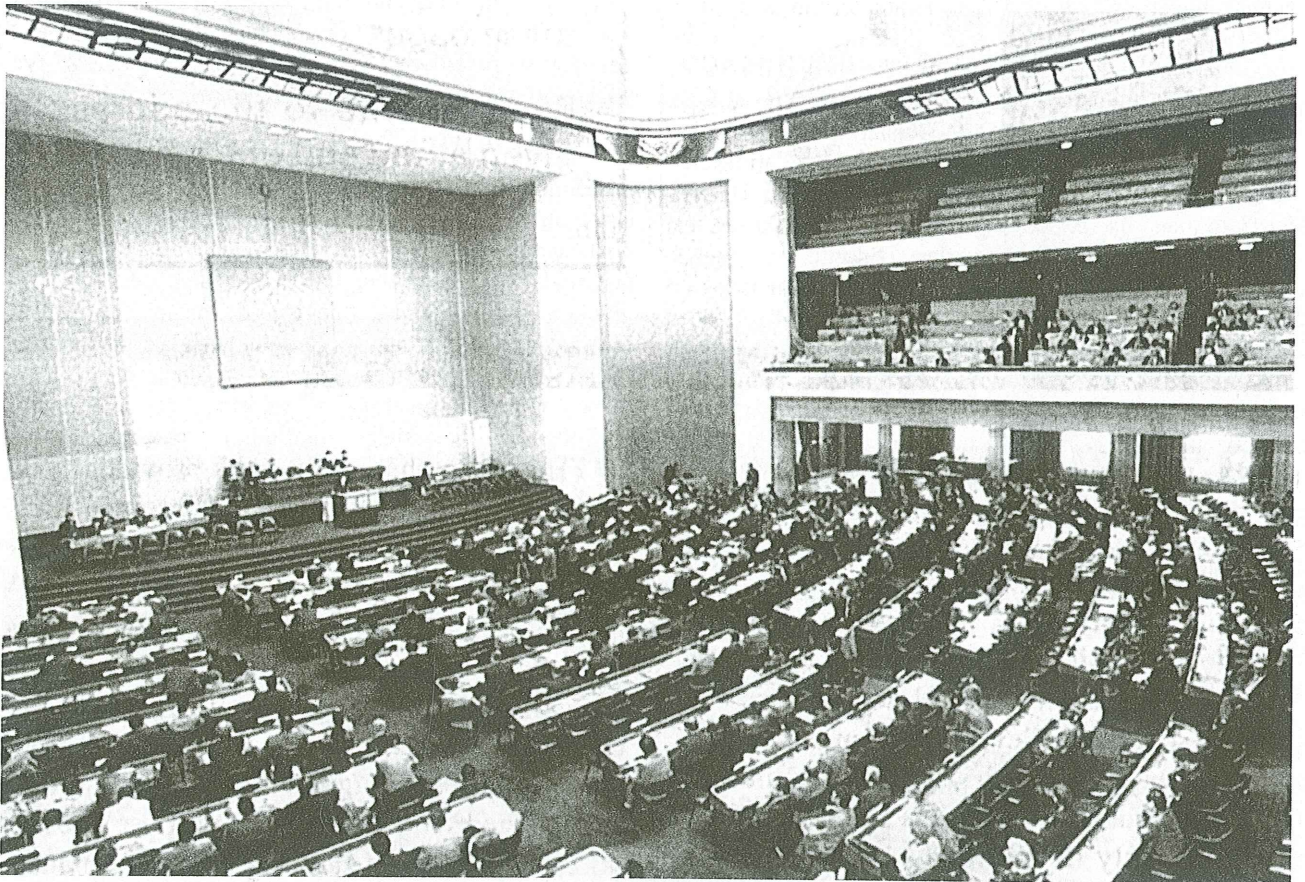
Mayıs 1996'da düzenlenen Dünya Sağlık Asamblesinde farmasötik konular gündemin ilk sıralarında yer almıştır. WHO tarafından delegelere sunulan raporda, küresel olarak ilaçla ilgili durumun hala, çoğunluğu gelişmiş ülkelerde yaşayan ve zorunlu ilaçlara güvenilir erişim olanağına sahip olanlarla, çoğunluğu gelişmekte olan ülkelerde yaşayan ve erişim olanağı kısıtlı ya da hiç olmayanların kutuplaşmasıyla tanımlandığı ifade edilmiştir.

Nüfus artışı, tüberküloz, AIDS ve diğer hastalıklara yakalananların sayısının artması, zaten yetersiz olan ilaç temin etme sistemini daha fazla zorlamaktadır. Kamu veya toplum kaynakları azalırken veya sabit kalırken talep artmaktadır. Özel sektör ilaç temin sisteminin giderek daha fazla bölümünü devralmaktadır. Bu nedenle yapılması gereken, ülkelerin yalnızca sınırlı kamu fonlarını değil, ancak aynı zamanda özel sektör kaynaklarını da en iyi biçimde kullanmalarına yardımcı olmaktır. Gelişmekte olan ülkelerde insanların zorunlu

ilaçlara erişimini hangi ilaç finansman yöntemlerinin arttırdığını veya azalttığını belirlemek için daha fazla veriye gerek duyulmaktadır. Serbest piyasa ekonomileri genişledikçe ve özelleştirme arttıkça, birçok ülke değişen duruma ayak uydurabilmek için acilen yeni ve uygulanabilir ilaç mevzuatına gereksinim duymaktadır.

Ulusal düzeyde teknik verimliliği ve yönetim kapasitesini sağlayacak olan eğitim ve öğretim programları, ulusal ilaç politikalarının başarıyla uygulanması için çok önemli olmalarına rağmen, sık sık ihmal edilmektedirler. Ülkeler ayrıca, yetersizliği personel eksikliğine ve performans düzeylerinin düşmesine büyük ölçüde katkıda bulunan bir etken olan, kamu sektöründeki türet ve kariyer geliştirme sorunlarını da ele almalıdırlar.

Reçete yazanlar, ilaç satanlar ve tüketiciler açısından, ilaçlarla ilgili olarak ticari kaygılarla hazırlanmış bilgilerle, bağımsız, karşılaştırmalı, bilimsel olarak doğrulanmış ve güncel bilgiler arasındaki dengesizlik sürüp gitmektedir. Birçok ülkede etik kriterleri izleme

sistemlerinin uygulanmaya başlaması gerekmektedir. Gelişmekte olan ülkelere ilaç ihraç edenlerin ilaç bilgilerinin, emniyetinin ve kalitesinin menşe ülkenin standartlarına uygun olmasını sağlamak şeklinde etik bir sorumlulukları vardır. Acil durumlarda veya başka ikili yardım programları kapsamında uygun olmayan ilaçların hibe edilmesi kaygı nedeni olmaya devam etmektedir.

Zorunlu ilaçlarla ilgili Eylem Programının en öncelikli konusunun, doğrudan ülke desteği olduğu Asambleye bildirilmiştir. Yardım talep eden ülkelerin sayısı hızla artmaktadır. Yaklaşık 60 ülkeye teknik ve mali işbirliği olanağı sağlanmıştır. Bu ülke desteğinin temelinde, pratik deneyime dayanan eğitim malzemelerinin ve pratik araçların geliştirilmesi yatmaktadır. Eylem programı, ilaç temin sistemlerinin rasyonel hale getirilmesinde ve tüm nüfusun ilaca erişiminin sağlanmasında teknik açıdan sağlam ve gerçekçi bir yaklaşım olarak zorunlu ilaç kavramının tanıtılmasında önderlik etmektedir. Yeni birçok aktörün farmasötik sektöre girmekte olduğu bir zamanda eylem programının küresel olarak, bölgesel düzeyde ve ülke düzeyinde eşgüdüm sağlama ve savunma rolünü sürdürmesi önem taşıyacaktır.

Delegeler canlı ve samimi bir tartışma ortamında ilaçların fiyatlandırılması, pazar istihbaratına erişim, kalite kontrolü, ilaç yardımları ve GATT anlaşmasının farmasötik sektör üzerindeki etkisi ile ilgili konular üzerinde odaklanmışlardır. Dile getirilen kaygıların çoğu Asamble tarafından kabul edilen, gözden geçirilmiş ilaç stratejisi (aşağıdaki bölüme bakınız) ile ilgili karara yansımıştır

Gözden Geçirilmiş İlaç Stratejisi

Karar üye devletleri aşağıdaki hususları yerine getirmeye zorlamaktadır;

* Zorunlu ilaçlara adil biçimde erişilmesini sağlayacak ulusal ilaç politikalarını geliştirme ve uygulama taahhütlerini yeniden onaylamak;

* Sağlık çalışanlarına ve halka yönelik eğitim ve öğretimi yoğunlaştırarak ilaçların rasyonel kullanımını teşvik edecek çabaları arttırmak;

* İlaç etkinliğinin, kalitesinin ve emniyetinin izlenmesi ve kontrol edilmesi için ilaçlarla ilgili düzenleyici mekanizmaları arttırmak;

* Pazarlanmış ilaçların emniyetini ve etkinliğini izleme programları oluşturmak ve güçlendirmek;

* İlaçların etik ilkelere aykırı biçimde pazarlanmasını kontrol etmek;

* Mayıs 1996'da Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından düzenlenmiş olan kuruluşlar arası İlaç Yardım Kurallarında yer alan tavsiyeler paralelinde, uygun olmayan ilaç yardımlarını ortadan kaldırmak;

* İlaç kullanımını ve ilaçlara erişimi iyileştirmek amacıyla, bu faaliyetleri geliştirmek, uygulamak ve izlemek için sağlık çalışanlarının, tüketicilerin, akademik kurumların veya bireylerin, endüstrinin ve ilgili diğer tarafların sektörler arası açık müzakerelere katılımını sağlamak;

* WHO veya diğer uygun mekanizmalar tarafından geliştirilmiş göstergelerden yararlanarak, gelişmeleri düzenli olarak değerlendirmek.

Dünya Sağlık Asamblesi Kararı Genel Müdür'den aşağıdaki hususları gerçekleştirmesini talep eder:

* Üye Devletlerin ulusal bir ilaç politikasının çeşitli unsurlarını birleştirme, zorunlu ilaçlara erişimi artırma ve ilaçların rasyonel kullanımını sağlama çabalarını desteklemek;

* Üye Devletleri ulusal stratejilerinin koordinasyonu ve uyumlandırılması için bir sistem kurmaya mümkün olduğunca teşvik etmek;

* WHO Tıbbi İlaç Tanıtımı Etik Kriterleri'nin etkinliğinin gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi için açık bir strateji geliştirmek;

* Uluslararası Ticarete dolaşımda olan Farmasötik Ürünlerin Kalitesi ile ilgili WHO Sertifikasyon Programının kullanılmasını teşvik etmek;

* Mayıs 1996'da WHO tarafından düzenlenmiş olan kuruluşlar arası İlaç Yardımı Kuralları'nı yaymak ve ilgili tüm tarafların işbirliğiyle bu Kuralların kullanılmasını ve bir yıl sonra gözden geçirilmesini teşvik etmek;

* Pazar istihbaratını güçlendirmek, ilgili tarafların işbirliğiyle fiyatlarla ilgili bilgileri ve uluslararası düzeyde kabul edilmiş farmakope şartlarını veya eşdeğer düzenleyici standartları karşılayan, kaliteli hammaddelerin ve zorunlu ilaçların fiyatları ile ilgili bilgi kaynaklarını gözden geçirmek ve bu bilgileri Üye Devletler'e iletmek;

* İlaçlarla ilgili düzenleyici ve kalite kontrol mekanizmalarını geliştirmek için standartlar geliştirmeye, bunları uyumlu hale getirmeye ve desteklemeye devam etmek;

* Farmasötik ürünlerle ilgili bilgileri geliştirmeye ve yaymaya devam etmek ve böylece ilaçların emniyetli, etkin ve rasyonel kullanımını sağlamak;

* Araştırmaların artırılmasını, nadir ve tropik hastalıklar için ilaçların geliştirilmesini teşvik etmek;

* Dünya Ticaret Örgütü'nün ulusal ilaç politikaları ve zorunlu ilaçlarla ilgili çalışmasının etkisi konusunda rapor vermek ve Dünya Ticaret Örgütü ile WHO arasındaki işbirliği ile ilgili tavsiyelerde bulunmak;

* Gözden geçirilmiş WHO ilaç stratejisinin uygulanmasında kaydedilen gelişmeyi ve karşılaşılan sorunları 51 inci Dünya Sağlık Asamblesine rapor etmek ve eylemle ilgili tavsiyelerde bulunmak.

*Essential Drugs Monitor No: 21- 1996'dan çevrilmiştir.